

Döviz Cinsinden Yapılabilecek Sözleşmelerde İstisna Kapsamındaki Değişiklikler

18-60 sayılı sirkülerimizde detaylarına yer verdiğimiz; “*Türk Parasını Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair 2018-32/51 Sayılı Tebliğ*” ile döviz cinsinden ve dövize endeksli olarak yapılabilecek sözleşmelere ilişkin istisnalar ve konuya ilişkin usul ve esaslar belirlenmişti.

Hazine ve Maliye Bakanlığı’nca 16 Kasım 2018 tarih 30597 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “*Türk Parasını Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair 2018-32/52 Sayılı Tebliğ*”de ise daha önce tanınan bazı istisnaların kapsamı genişletilmektedir.

Son düzenlemeler sonrasında döviz cinsinden ve dövize endeksli olarak yapılabilecek ve yapılamayacak sözleşmelere ilişkin detaylara ekli tablomuzda yer verilmektedir.

16 Kasım 2018 tarihli Tebliğ ile kapsamı genişletilen istisnaların bazıları ise şu şekildedir;

- Serbest Bölgelerdeki gayri menkullerin döviz cinsinden veya dövize endeksli bedel ile alım satımına ve kiralanmasına ilişkin sınırlama kaldırılmıştır,
- Türkiye Cumhuriyeti ile vatandaşlık bağı bulunmayan Türkiye’de yerleşik gerçek kişilerin döviz cinsinden veya dövize endeksli bedel ile gayri menkul alımına ve kiralanmasına ilişkin sınırlama kaldırılmıştır,
- En az %50 yabancı sermayeli işletmelerin (dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye’deki şube, temsilcilik, ofis, irtibat büroları, kontrolüne sahip olunan işletmeler dahil) döviz cinsinden veya dövize endeksli bedel ile gayri menkul alımına ve kiralanmasına ilişkin sınırlama kaldırılmıştır,
- İş makinalarının döviz cinsinden veya dövize endeksli bedel ile alım satımına ve kiralanmasına ilişkin sınırlama kaldırılmıştır,
- Taşıt kiralama sözleşmelerinde olduğu gibi, 13.09.2018 tarihinden önce akdedilmiş menkul ve gayrimenkullere ilişkin finansal kiralama sözleşmeleri de istisna kapsamına alınmıştır.

Tebliğ'de yapılan diğer düzenlemeler ise ana başlıklarıyla;

- 6 Ekim 2018 tarihli 2018-32/51 sayılı Tebliğ ile; sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri, döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılmayacak sözleşmelere ilişkin düzenlenecek kıymetli evraklarda yer alan bedellerin de döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak belirlenemeyeceği belirlenmişti; bu sefer ise 16 Kasım 2018 tarihli 2018-32/52 sayılı Tebliğ ile; 32 sayılı Karara ilişkin geçici 8. maddenin yürürlüğe girdiği **13.09.2018 tarihinden önce düzenlenmiş ve dolaşıma girmiş bu kapsamdaki kıymetli evrakların istisna kapsamında olduğu** belirtilmektedir.
- 6 Ekim 2018 tarihli 2018-32/51 sayılı Tebliğ ile; uluslararası piyasalarda fiyatı döviz cinsinden belirlenen kıymetli madenlere veya emtialara endekslenen sözleşmelerin, dövize endeksli sözleşme olarak değerlendirileceği belirlenmişti; bu sefer ise 16 Kasım 2018 tarihli 2018-32/52 sayılı Tebliğ ile; **taşımacılık faaliyetlerine ilişkin hizmet sözleşmelerinde akaryakıt fiyatlarına endeksleme yapılabileceği belirtilmektedir.**
- 6 Ekim 2018 tarihli 2018-32/51 sayılı Tebliğ ile; Türkiye'de yerleşik kişilerin %50 ve üzeri pay sahipliklerinin bulunduğu yurtdışındaki şirketler ile yurtdışındaki şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, işlettiği veya yönettiği fonların Türkiye'de yerleşik olarak değerlendirileceği belirlenmişti; bu sefer ise 16 Kasım 2018 tarihli 2018-32/52 sayılı Tebliğ ile; **bahsi geçen birimlerin taraf olacağı sözleşmelerin yurtdışında ifa edilmesi durumunda ise bu düzenlemenin kapsamı dışında olacağı belirtilmektedir.**
- Döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün olmayan sözleşmelerde tahsili yapılmış veya gecikmiş alacaklar için döviz veya dövize endeksli bedelin kullanılabileceği açıklanmaktadır.
- Gayrimenkul kira sözleşmeleri kapsamında verilen depozitolar ve sözleşmelerin ifası kapsamında dolaşıma girmiş kıymetli evraklar için de döviz veya dövize endeksli bedelin kullanılabileceği belirtilmektedir.

Saygılarımızla,

Tebliğ Madde No	Sözleşmenin Konusu	Sözleşmenin Tarafları	Sözleşmenin Kapsamı	Sözleşme ve Ödeme Para Birimi	Değişiklik
8-1	Gayrimenkul Alım - Satımı	Türkiye'de yerleşik kişiler kendi aralarında	Yurtiçindeki konut ve çatılı işyeri dahil gayrimenkul alım satımı	Türk Parası	Serbest Bölgelerdeki gayrimenkuller için sınırlama kaldırılmıştır.
8-2	Gayrimenkul Kiralaması	Türkiye'de yerleşik kişiler kendi aralarında	Yurtiçindeki konut ve çatılı işyeri dahil gayrimenkul kiralaması	Türk Parası	Serbest Bölgelerdeki gayrimenkuller için sınırlama kaldırılmıştır.
8-3	Gayrimenkul Alım - Satımı ile Kiralaması	T.C. Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan Türkiye'de yerleşik kişilerin alıcı veya kiracı olarak taraf olduğu	Gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralaması	Döviz veya Türk Parası	T.C. Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan Türkiye'de yerleşik kişilerin yapacağı işlemlere istisna tanınmıştır.
8-3	Gayrimenkul Alım - Satımı ile Kiralaması	Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye'deki şube, temsilcilik, ofis, irtibat büroları, %50 ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu veya (ortak) kontrolüne sahip oldukları şirketlerin alıcı veya kiracı olarak taraf olduğu	Gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralaması	Döviz veya Türk Parası	Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye'de bulunan işletmelerinin yapacağı işlemlere istisna tanınmıştır.
8-3	Gayrimenkul Alım - Satımı ile Kiralaması	Serbest Bölgelerdeki faaliyetleri kapsamında Serbest Bölgelerdeki şirketlerin alıcı veya kiracı olarak taraf olduğu	Gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralaması	Döviz veya Türk Parası	Serbest Bölgeki işletmelere bu bölgelerdeki faaliyetlerine yönelik yapacağı işlemlere istisna tanınmıştır.
8-4	Gayrimenkul Kiralaması	Türkiye'de yerleşik kişiler	Kültür ve Turizm Bakanlığından belgeli konaklama tesislerinin işletilmesi amacıyla kiralınması	Döviz veya Türk Parası	Turizm tesislerinin kiralınmasına ilişkin istisna tanınmıştır.
8-5	Gayrimenkul Kiralaması	Türkiye'de yerleşik kişiler	Gümrüksüz satış mağazalarının kiralınması	Döviz veya Türk Parası	Gümrüksüz satış mağazalarının kiralınmasına ilişkin istisna tanınmıştır.
8-6	İş Sözleşmesi	Türkiye'de yerleşik kişiler kendi aralarında	Yurtiçinde ifa edilecek iş sözleşmesi	Türk Parası	-
8-6	İş Sözleşmesi	Türkiye'de yerleşik kişiler kendi aralarında	Yurtdışında ifa edilecek iş sözleşmesi	Döviz veya Türk Parası	-
8-6	İş Sözleşmesi	Gemi adamları	İş sözleşmeleri	Döviz veya Türk Parası	Gemi adamlarının taraf olacağı iş sözleşmelerine istisna tanınmıştır.
8-7	Hizmet Sözleşmesi	Türkiye'de yerleşik kişiler kendi aralarında	Danışmanlık, aracılık ve taşımacılık dahil hizmet sözleşmeleri	Türk Parası	-
8-7 (a)	Hizmet Sözleşmesi	T.C. Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayanların taraf olduğu	Hizmet sözleşmeleri	Döviz veya Türk Parası	-
8-7 (b)	Hizmet Sözleşmesi	Türkiye'de yerleşik kişiler kendi aralarında	ihracat, ihracat sayılan satış, transit ticaret ve döviz kazandırıcı işlemler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri	Döviz veya Türk Parası	-
8-7 (c)	Hizmet Sözleşmesi	Türkiye'de yerleşik kişiler	yurtdışında gerçekleştirilecek faaliyetler kapsamındaki hizmet sözleşmeleri	Döviz veya Türk Parası	-

Tebliğ Madde No	Sözleşmenin Konusu	Sözleşmenin Tarafları	Sözleşmenin Kapsamı	Sözleşme ve Ödeme Para Birimi	Değişiklik
8-7 (ç)	Hizmet Sözleşmesi	Türkiye'de yerleşik kişiler kendi aralarında	Türkiye'de başlayıp yurt dışında sonlanan ve yurt dışında başlayıp Türkiye'de sonlanan veya yurtdışında başlayıp yurtdışında sonlanan hizmet sözleşmeleri	Döviz veya Türk Parası	Sözleşmelerin elektronik haberleşmeye ilişkin olması yönündeki sınırlama kaldırılmıştır, istisnanın kapsamı genişletilmiştir.
8-8	Eser Sözleşmesi	Türkiye'de yerleşik kişiler kendi aralarında	Döviz cinsinden maliyet içeren eser sözleşmeleri	Döviz veya Türk Parası	İstisnaya döviz cinsinden maliyet içermek kriteri getirilmiş, gemi işleri ayrıca sayılmamıştır.
8-9	Taahhüt Alım - Satımı	Türkiye'de yerleşik kişiler kendi aralarında	Taahhüt alım - satımı	Türk Parası	İş makinalarına ilişkin sınırlama kaldırılmıştır.
8-9	Menkul Alım - Satımı	Türkiye'de yerleşik kişiler kendi aralarında	Taahhüt dışında menkul alım - satımı	Döviz veya Türk Parası	-
8-10	Taahhüt Kiralama	Türkiye'de yerleşik kişiler kendi aralarında	Taahhüt kiralama	Türk Parası	İş makinalarına ilişkin sınırlama kaldırılmıştır.
8-10	Menkul Kiralama	Türkiye'de yerleşik kişiler kendi aralarında	Taahhüt dışında menkul kiralama	Döviz veya Türk Parası	-
8-11	Yurt Dışında Üretilen Yazılımların Alımı - Satımı	Türkiye'de yerleşik kişiler kendi aralarında	Bilişim teknolojileri kapsamında yurt dışında üretilen yazılımlara ilişkin satış sözleşmeleri	Döviz veya Türk Parası	-
8-11	Yurt Dışında Üretilen Donanım ve Yazılımlara İlişkin Lisans ve Hizmet Sözleşmeleri	Türkiye'de yerleşik kişiler kendi aralarında	Bilişim teknolojileri kapsamında yurt dışında üretilen donanım ve yazılımlara ilişkin lisans ve hizmet sözleşmeleri	Döviz veya Türk Parası	-
8	Finansal Kiralama	Türkiye'de yerleşik kişiler	Finansal Kiralama	Türk Parası	-
8-12	Finansal Kiralama	Türkiye'de yerleşik kişiler	4490 sayılı Kanun ve 491 sayılı KHK de değişiklik yapılmasına ilişkin Kanun kapsamındaki gemilere ilişkin finansal kiralamalar	Döviz veya Türk Parası	-
8-13	Finansal Kiralama	Türkiye'de yerleşik kişiler	32 sayılı Kararın 17 / 17A maddeleri kapsamında yapılacak finansal kiralama sözleşmeleri	Döviz veya Türk Parası	-
8-14	İş Sözleşmesi	T.C. Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayanların taraf olduğu	İş Sözleşmesi	Döviz veya Türk Parası	-

Tebliğ Madde No	Sözleşmenin Konusu	Sözleşmenin Tarafları	Sözleşmenin Kapsamı	Sözleşme ve Ödeme Para Birimi	Değişiklik
8-15	Gayrimenkul satışı ve kiralaması dışındaki sözleşmeler	Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Türk Silahlı Kuvvetleri Güçlendirme Vakfı Şirketlerinin taraf olduğu	Gayrimenkul satışı ve kiralaması dışındaki sözleşmeler	Döviz veya Türk Parası	-
8-16	Gayrimenkul satışı, kiralaması ve iş sözleşmesi dışındaki sözleşmeler	Kamu Kurum ve Kuruluşlarının taraf olduğu sözleşmelerin yüklenicileri	Kamu Kurum ve Kuruluşlarının taraf olduğu döviz cinsinden ihaleler ve sözleşmelerin ifası kapsamındaki projeler dahilinde yükleniciler veya görevli şirketler ve bunların üçüncü taraflarla akdettiği sözleşmeler	Döviz veya Türk Parası	-
8-16	Gayrimenkul satışı, kiralaması ve iş sözleşmesi dışındaki sözleşmeler	Kamu Kurum ve Kuruluşlarının taraf olduğu sözleşmelerin yüklenicileri	Milletlerarası andlaşmaların ifası kapsamındaki projeler dahilinde yükleniciler veya görevli şirketler ve bunların üçüncü taraflarla akdettiği sözleşmeler	Döviz veya Türk Parası	-
8-17	Kamu finansmanı ve borç yönetimi kapsamındaki işlemler	Türkiye'de yerleşik kişiler	4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirecek işlemler	Döviz veya Türk Parası	Daha önce sadece bankalara tanınan istisnanın kapsamı sözleşme tarafları açısından genişletilmiştir.
8-17	Kamu finansmanı ve borç yönetimi kapsamındaki işlemler	Bankalar	4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirecek işlemler	Döviz veya Türk Parası	-
8-18	Sermaye Piyasası Araçları	Türkiye'de yerleşik kişiler	6362 sayılı SPK ile bu Kanuna dayalı olarak yapılan düzenlemeler çerçevesinde sermaye piyasası araçlarının oluşturulması, ihracı, alımı, satımı	Döviz veya Türk Parası	-
8-19	İş Sözleşmesi	Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye'de bulunan şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu ile %50 ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu veya (ortak) kontrolüne sahip oldukları şirketler	İş sözleşmeleri	Döviz veya Türk Parası	%50 pay sahipliği kriterinin yanı sıra ortak kontrol veya kontrol kriteri de getirilerek istisnanın kapsamı genişletilmiştir.
8-19	İş Sözleşmesi	Serbest Bölgelerde yer alan şirketler	Serbest bölgedeki faaliyetler kapsamında iş sözleşmeleri	Döviz veya Türk Parası	-
8-19	Hizmet Sözleşmesi	Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye'de bulunan şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu ile %50 ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu veya (ortak) kontrolüne sahip oldukları şirketler	Hizmet sözleşmeleri	Döviz veya Türk Parası	%50 pay sahipliği kriterinin yanı sıra ortak kontrol veya kontrol kriteri de getirilerek istisnanın kapsamı genişletilmiştir.
8-19	Hizmet Sözleşmesi	Serbest Bölgelerde yer alan şirketler	Serbest bölgedeki faaliyetleri kapsamında hizmet sözleşmeleri	Döviz veya Türk Parası	-
8-20	Gayrimenkul satışı, kiralaması ve iş sözleşmesi dışındaki sözleşmeler	Türkiye'de yerleşik ticari havayolu işletmeleri, hava taşıma araçlarına teknik bakım hizmeti veren işletmeler, havalimanlarında yer hizmeti veren kuruluşlar; bu kuruluşların en az %50 hisse oranına sahip oldukları ortaklıkları	Gayrimenkul satışı, kiralaması ve iş sözleşmesi dışındaki sözleşmeler	Döviz veya Türk Parası	-

Tebliğ Madde No	Sözleşmenin Konusu	Sözleşmenin Tarafları	Sözleşmenin Kapsamı	Sözleşme ve Ödeme Para Birimi	Değişiklik
8-25	Taşıt Kiralama	Türkiye'de yerleşik kişiler kendi aralarında	13.09.2018 tarihinden önce akdedilmiş taşıt kiralama sözleşmeleri	Döviz veya Türk Parası	İş makinalarına ilişkin sınırlama kaldırılmıştır.
8-26	Finansal Kiralama	Türkiye'de yerleşik kişiler kendi aralarında	13.09.2018 tarihinden önce akdedilmiş menkul ve gayrimenkullere ilişkin finansal kiralama sözleşmeleri	Döviz veya Türk Parası	Taşıt kiralama sözleşmelerinde olduğu gibi, 13.09.2018 tarihinden önce akdedilmiş menkul ve gayrimenkullere ilişkin finansal kiralama sözleşmeleri de istisna kapsamına alınmıştır.

TEBLİĞ

Hazine ve Maliye Bakanlığından:

**TÜRK PARASI KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA 32 SAYILI KARARA İLİŞKİN
TEBLİĞ (TEBLİĞ NO: 2008-32/34)'DE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR TEBLİĞ (TEBLİĞ NO: 2018-32/52)**

MADDE 1 – 28/2/2008 tarihli ve 26801 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34)’in 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 8** – (1) Türkiye’de yerleşik kişiler kendi aralarında akdedecekleri; konusu yurt içinde yer alan gayrimenkuller olan, konut ve çatılı iş yeri dâhil gayrimenkul satış sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştıramazlar.

(2) Türkiye’de yerleşik kişiler kendi aralarında akdedecekleri; konusu yurt içinde yer alan gayrimenkuller olan, konut ve çatılı iş yeri dâhil gayrimenkul kiralama sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştıramazlar.

(3) Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan Türkiye’de yerleşik kişilerin veya bu maddenin on dokuzuncu fıkrasında belirtilen kişilerin alıcı veya kiracı olarak taraf oldukları gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralama sözleşmelerinde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür.

(4) Kültür ve Turizm Bakanlığında belgeli konaklama tesislerinin işletilmesi amacıyla kiralınmasıyla ilgili gayrimenkul kiralama sözleşmelerinde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür.

(5) Gümrüksüz satış mağazalarının kiralınmasına ilişkin gayrimenkul kiralama sözleşmelerinde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür.

(6) Türkiye’de yerleşik kişiler kendi aralarında akdedecekleri; yurt dışında ifa edilecekler ile gemi adamlarının taraf oldukları dışında kalan iş sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştıramazlar.

(7) Türkiye’de yerleşik kişiler kendi aralarında akdedecekleri; aşağıda belirtilenler dışında kalan danışmanlık, aracılık ve taşımacılık dâhil hizmet sözleşmelerinde, sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştıramazlar.

a) Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişilerin taraf oldukları hizmet sözleşmeleri,

b) İhracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri,

c) Türkiye’de yerleşik kişilerin yurtdışında gerçekleştirecekleri faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri,

ç) Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri; Türkiye’de başlayıp yurtdışında sonlanan, yurtdışında başlayıp Türkiye’de sonlanan veya yurt dışında başlayıp yurtdışında sonlanan hizmet sözleşmeleri.

(8) Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri; döviz cinsinden maliyet içeren eser sözleşmelerinde, sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırmaları mümkündür.

(9) Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri; taşıt satış sözleşmeleri dışında kalan menkul satış sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırmaları mümkündür.

(10) Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri; taşıt kiralama sözleşmeleri dışında kalan menkul kiralama sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırmaları mümkündür.

(11) Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri; bilişim teknolojileri kapsamında yurt dışında üretilen yazılımlara ilişkin satış sözleşmeleri ile yurt dışında üretilen donanım ve yazılımlara ilişkin lisans ve hizmet sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırmaları mümkündür.

(12) 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda tanımlanan gemilere ilişkin finansal kiralama (leasing) sözleşmelerinde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür.

DTM Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik

19 Mayıs Mah. İnönü Cd. Sümer Sk. Zitaş Bl. C.3 D.7 Kadıköy - İstanbul
Tel 0216 445 35 86-3 Faks 0216 380 93 46 bilgi@dtmdenetim.com - www.dtmDenetim.com

© 2018 DTM Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik. Tüm hakları saklıdır.

(13) 32 sayılı Kararın 17 ve 17/A maddeleri kapsamında yapılacak finansal kiralama (leasing) sözleşmelerine ilişkin bedellerin döviz cinsinden kararlaştırılması mümkündür.

(14) Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan Türkiye’de yerleşik kişilerin taraf olduğu iş sözleşmelerinde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür.

(15) On altıncı fıkra hükümleri saklı kalmak kaydıyla, kamu kurum ve kuruluşlarının veya Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı şirketlerinin taraf olduğu gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralama dışında kalan sözleşmelerde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür.

(16) Kamu kurum ve kuruluşlarının taraf olduğu döviz cinsinden veya dövize endeksli ihaleler, sözleşmeler ve milletlerarası anlaşmaların ifası kapsamında gerçekleştirilecek olan projeler dahilinde; yükleniciler veya görevli şirketlerin ve bunların sözleşme imzaladığı tarafların üçüncü taraflarla akdedeceği veya bahsi geçen projeler çerçevesinde akdedilecek, gayrimenkul satış sözleşmeleri ve iş sözleşmeleri dışında kalan sözleşmelerde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür.

(17) 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirilen işlemlere ilişkin olarak yapılan sözleşmelerde sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür. Bu işlemlerle ilgili olarak bankaların taraf olduğu sözleşmelerde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür.

(18) 32 sayılı Karar hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ile bu Kanuna dayalı olarak yapılan düzenlemeler çerçevesinde sermaye piyasası araçlarının (yabancı sermaye piyasası araçları ve depo sertifikaları ile yabancı yatırım fonu payları da dahil olmak üzere) döviz cinsinden oluşturulması, ihracı, alım satımı ve yapılan işlemlere ilişkin yükümlülüklerin döviz cinsinden kararlaştırılması mümkündür.

(19) Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye’de bulunan; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, doğrudan veya dolaylı olarak yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin veya ortak kontrol ve/veya kontrolüne sahip bulunduğu şirketler ile serbest bölgedeki faaliyetleri kapsamında serbest bölgelerdeki şirketlerin işveren veya hizmet alan olarak taraf olduğu iş ve hizmet sözleşmelerinde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür.

(20) Türkiye’de yerleşik yolcu, yük veya posta taşıma faaliyetinde bulunan ticari havayolu işletmeleri; hava taşıma araçlarına, motorlarına ve bunların aksam ve parçalarına yönelik teknik bakım hizmeti veren şirketler; sivil havacılık mevzuatı kapsamında havalimanlarında yer hizmetleri yapmak üzere çalışma ruhsatı alan veya yetkilendirilen kamu ya da özel hukuk tüzel kişiliği statüsündeki kuruluşlar ile söz konusu kuruluşların kurdukları işletme ve şirketler ile doğrudan veya dolaylı olarak sermayelerinde en az yüzde elli hisse oranına sahip olduğu ortaklıkların Türkiye’de yerleşik kişilerle döviz cinsinden veya dövize endeksli bedeller içeren gayrimenkul satış, gayrimenkul kiralama ve iş sözleşmeleri haricindeki sözleşmeleri akdetmeleri mümkündür.

(21) Bu madde uyarınca sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılmayan sözleşmeler kapsamında düzenlenecek kıymetli evraklarda yer alan bedellerin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak belirlenmesi mümkün değildir. Ancak, 32 sayılı Kararın Geçici 8 inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce düzenlenmiş ve dolaşıma girmiş bulunan bu kapsamdaki kıymetli evraklar anılan geçici madde hükmünden istisnadır.

(22) Uluslararası piyasalarda fiyatı döviz cinsinden belirlenen kıymetli madenlere ve/veya emtiaya endekslenen ve/veya dolaylı olarak dövize endekslenen sözleşmeler, 32 sayılı Kararın 4 üncü maddesinin (g) bendi uygulaması kapsamında dövize endeksli sözleşme olarak değerlendirilir. Ancak, taşımacılık faaliyetlerine ilişkin hizmet sözleşmelerinde akaryakıt fiyatlarına endeksleme yapılması mümkündür.

(23) Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışındaki; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, işlettiği veya yönettiği fonlar, doğrudan veya dolaylı olarak yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler 32 sayılı Kararın 4 üncü maddesinin (g) bendi uygulaması kapsamında Türkiye’de yerleşik olarak değerlendirilir. Ancak, sözleşmenin yurt dışında ifa edilmesi durumunda bu fıkra hükmü uygulanmaz.

(24) Bu madde uyarınca akdedilecek sözleşmelerde istisna kapsamına alınan, ancak 32 sayılı Kararın Geçici 8 inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce akdedilmiş bulunan sözleşmeler de anılan geçici madde hükmünden istisnadır.

(25) 32 sayılı Kararın Geçici 8 inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce akdedilmiş bulunan, taşıt kiralama ve yolcu taşıma amaçlı ticari taşıt satış sözleşmeleri anılan geçici madde hükmünden istisnadır.

(26) 32 sayılı Kararın Geçici 8 inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce akdedilmiş bulunan, menkul ve gayrimenkullere ilişkin finansal kiralama sözleşmeleri anılan geçici madde hükmünden istisnadır.

DTM Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik

19 Mayıs Mah. İnönü Cd. Sümer Sk. Zitaş Bl. C.3 D.7 Kadıköy - İstanbul
Tel 0216 445 35 86-3 Faks 0216 380 93 46 bilgi@dtmdenetim.com - www.dtmdenetim.com

© 2018 DTM Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik. Tüm hakları saklıdır.

(27) Bu madde uyarınca sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün olmayan sözleşmelerde yer alan bedellerin 32 sayılı Kararın Geçici 8 inci maddesi kapsamında Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenmesi zorunludur.

(28) Bu madde uyarınca sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün olmayan sözleşmelerde yer alan bedeller 32 sayılı Kararın Geçici 8 inci maddesi kapsamında Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenirken mutabakata varılamazsa; akdedilen sözleşmelerde döviz veya dövize endeksli olarak belirlenen bedeller, söz konusu bedellerin 2/1/2018 tarihinde belirlenen gösterge niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası efektif satış kuru kullanılarak hesaplanan Türk parası cinsinden karşılığının 2/1/2018 tarihinden bedellerin yeniden belirlendiği tarihe kadar Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması suretiyle belirlenir.

32 sayılı Kararın Geçici 8 inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce akdedilen konut ve çatılı iş yeri kira sözleşmelerinde döviz veya dövize endeksli olarak belirlenen bedeller bu fıkranın ilk paragrafına göre iki yıllık süre için Türk parası olarak belirlenir. Ancak, Türk parası olarak belirlemenin yapıldığı kira yılının sonundan itibaren bir yıl geçerli olmak üzere; anılan paragraf uyarınca Türk parası olarak belirlenen kira bedeli, taraflarca belirlenirken mutabakata varılamazsa, belirleme tarihinden belirlemenin yapıldığı kira yılının sonuna kadar Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması yoluyla belirlenir. Bir sonraki kira yılı Türk parası cinsinden kira bedeli ise, taraflarca belirlenirken mutabakata varılamazsa, önceki kira yılında geçerli olan kira bedelinin Türkiye İstatistik Kurumunun belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması yoluyla belirlenir ve belirlenen Türk parası cinsinden kira bedeli bu fıkarda belirtilen iki yıllık sürenin sonuna kadar geçerli olur.

Bu madde uyarınca sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün olmayan sözleşmelerde tahsili yapılmış veya gecikmiş alacaklar ile gayrimenkul kira sözleşmeleri kapsamında verilen depozitolar ve sözleşmelerin ifası kapsamında dolaşıma girmiş kıymetli evraklar için bu fıkra hükmü uygulanmaz.”

MADDE 2 – Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Tebliğ hükümlerini Hazine ve Maliye Bakanı yürütür.